

Polhorské noviny

4/2004

Noviny občanov a priateľov obce Oravská Polhora

21. 12. 2004

Cena 5 Sk

11. 12. 2004, Zuberec, Visegrádske Vianoce – vystúpenie folklórneho súboru Polhoranka z Oravskej Polhory

ORAVA, E-FOTO: MARTIN PAVELEK

MILÍ OBČANIA Určite každý z nás si položil otázku: „Čo sú to Vianoce“. Mnohí z nás by povedali, že sú jediným sviatkom roka, počas ktorého dostávame a taktiež aj rozdávame darčeky. Ale nielen to je náplňou Vianoc. Vianoce sú obdobím radosti, pretože v tento nádherný vianočný čas sa nám narodil Ježiš Kristus.

Touto cestou by som Vám chcel popriať požehnané vianočné sviatky v kruhu svojich najbližších a pohodu v rodine, pretože Vianoce sú tým najkrajším sviatkom roka, kedy si ľudia prejavujú náklonnosť a lásku.

Jozef Pečarka, starosta obce

Podporme 7. januára našu superstar Zuzanu Cibovú

Mladá nádejná speváčka Zuzana Cibová (19) nám prezradí niečo zo zákulisia známej televíznej megašou Slovensko hľadá Superstar a samozrejme niečo z jej súkromného života.

Zuzana sa narodila na Kysuciach, kde žila 14 rokov, neskôr ju osud priviedol do Oravskej Polhory, kde žije s rodičmi vyše 5 rokov. Nedávno sa však stala občiankou Trstenej, kde má trvalý pobyt. Dá sa o nej povedať, že je svetobežník. Okrem toho 4 roky navštevovala Gymnázium v Námestove a dnes je študentkou 1. ročníka Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, kde študuje žurnalistiku.

Ako povedala Zuzka, je to pre ňu užitočné prepojenie štúdiom a súťaž, pretože má možnosť všetko vidieť aj z druhej strany a nadobudnúť tak skúsenosti s médiami, kamerami a svetom šoubiznisu.

„Tento priemysel zábavy je krutý a neúprosný, avšak veľmi zaujímavý“, tvrdí Zuzana. Vypadnutím zo známej súťaže sa jej svet nezrúti,

aj keď ju to bude trochu mrziť. So spevom ale neskončí, pretože vo voľných chvíľach spieva so skupinami Čierny Peter Formát. Obe skupiny sú z Námestova a zabávajú ľudí na firemných akciách, svadbách a plesoch. Takže Zuzka nebude mať problémy s vystupovaním pred publikom, na ktoré je zvyknutá, a pred ktorým vystupovala nespočetne krát.

Pred SuperStar na Slovensku neexistovalo veľa súťaží, kde sa dalo uplatniť, no predsa sa ich zopár našlo a Zuzka si z nich odniesla ocenenia. Medzi najvýznamnejšie úspechy patrí 3. miesto na celoslovenskej súťaži Zlatý gaštan vo Vranove nad Topľou z r. 2003, účasť v celoslovenskom finále Francúzskej piesne r. 2003, Zlatá črievička v Partizánskom v r. 2002, spolupráca s nemeckou agentúrou On Air Toné v r. 2002 a mnoho ďalších.

Práve tieto úspechy utvrdili Zuzku v tom, aby sa prihlásila do megašou Slovensko hľadá Superstar.

Pokračovanie – s. 2

Uznesenia zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

UZNESENIE č. 9/2004

z riadneho zasadania Obecného zastupiteľstva v Oravskej Polhore, konaného dňa 29. októbra 2004

A. Berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadania obecného zastupiteľstva.

B. Volí

1. Návrhovú komisiu:
Predseda: Ing. Mariana Kutliaková

Členovia: Ing. Peter Horváth, p. Eugen Vorčák

2. Overovateľov zápisnice:

Ing. Pavol Vajdecka, p. Štefan Cubinek

C. Schvaľuje

1. Prijatie p. Antona Marlenegu do pracovného pomeru na dobu určitú od 1. 11. 2004 – 31. 5. 2005.

2. Mzdu pre Antona Marlenegu podľa tarifnej tabuľky pre manuálnych pracovníkov.

3. Vyplatenie odmeny za vykonanú prácu pre Antona Marlenegu v sume 70 Sk/hod.

4. Žiadosť p. Heleny Fernezeovej, bytom Oravská Polhora čs. 621 o súhlas k vyňatiu poľnohosp. pôdy z PPF KN parcely č. 15088 orná pôda o výmere 329 m² v k.ú. Oravská Polhora, na ktorej má postavený rodinný dom.

5. Žiadosť p. Stanislava Gužiňáka a manželky Moniky, bytom Oravská Polhora čs. 295 o súhlas k výstavbe rodinného domu na KN parcele č. 6465/2 v k.ú. Oravská Polhora.

6. Opravu verejného osvetlenia smerom na bývalé družstvo a úpravu miestnej komunikácie s tým, že pomer nákladov medzi miestnymi podnikateľmi a obcou bude upresnený po jednaní starostu obce a podnikateľov a vypracovaní nákladov na úpravu MK Cestnými stavbami Liptovský Mikuláš.

7. Žiadosť p. Petra Kornhauzera, bytom Martin, Gándhiho 5087/8 o povolenie prevádzky maloobchodu v budove čs. 17 – predaj drogérie a potrieb pre domácnosť.

8. Žiadosť p. Petra Kornhauzera, bytom Martin, Gándhiho 5087/8 o schválenie otváracích hodín v predajni drogérie a potrieb pre domácnosť a to v pondelok od 9³⁰ – 17³⁰ hod., utorok – piatok od 8.30 – 17³⁰ hod. a v sobotu od 8³⁰ – 13⁰⁰ hod.

9. Žiadosť p. Jána Tarčáka a manž., bytom Oravská Polhora čs. 252 o povolenie pristavby k rodinnému domu na zriadenie predajne ovocia a zeleniny v zmysle projektovej dokumentácie.

D. Ukladá

1. Preveriť vlastníkov pozemkov pod kostolom za účelom získania pozemkov na rozšírenie parkoviska pri kostole

Zodpovedný: prednosta OcÚ

Termín: do budúceho OZ

2. Vyhlásiť v obecných novinách výberové konanie na šéfredaktora obecných novín do konca r. 2004 s tým, že uzávierka prihlášok bude do 15. januára 2005

Zodpovedný: prednosta OcÚ

Termín: ihneď

3. Preveriť dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní pri rekonštrukcii pošty

Zodpovedná: kontrolórka obce

Termín: do budúceho OZ

E. Zamieta

1. Žiadosť p. Jozefa Luscoňa, bytom Oravská Polhora čs. 365 o zníženie poplatku za vývoz odpadu, nakoľko nespĺňajú podmienky na úľavu.

Overovatelia: Ing. Pavol Vajdecka

Jozef Pečarka, starosta obce

UZNESENIE č. 8/2004

z riadneho zasadania Obecného zastupiteľstva v Oravskej Polhore, konaného dňa 10. septembra 2004

A. Berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadania obecného zastupiteľstva.

2. Správu o čerpaní rozpočtu obce za I. polrok 2004, ktorú predložila kontrolórka obce.

B. Volí

1. Návrhovú komisiu:

Predseda: Ing. Štefan Tyrol

Členovia: Ing. Pavol Vajdecka, Mgr. Jozef Kurek

2. Overovateľov zápisnice Ing. Mariana Kutliaková, p. Monika Beňušová

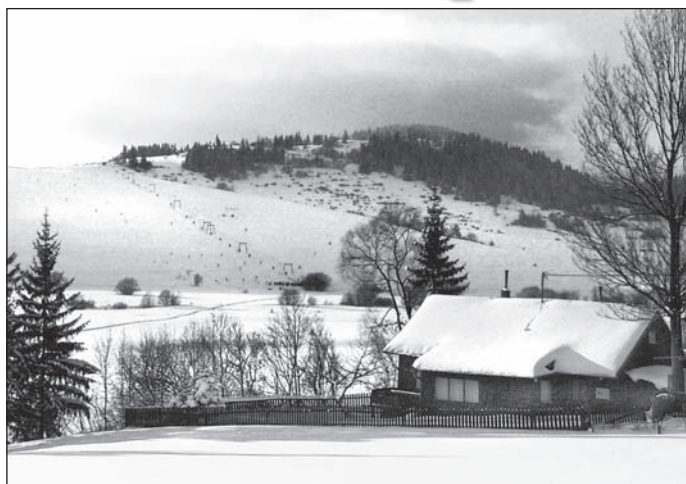
C. Schvaľuje

1. Zaslanie žiadosti na ministerstvo financií SR o urýchléné dokončenie prác na ROEPe.

2. Žiadosť p. Evy Slovíkovej, bytom Rabča, ul. Hlavná čs. 67 o odpustenie nájmu za užívanie nebytových priestorov v Dome služieb za obdobie od 15.7. – 31. 12. 2004.

3. Žiadosť Slovenského výboru pre UNICEF, Bratislava o finančný príspevok vo výške 1000,- Sk z rezervy OZ.

4. Žiadosť p. Alojza Kornhauzera a manž., bytom Oravská Polhora čs. 705 o súhlas k vyňatiu poľnohosp. pôdy z PPF KN parcely č. 14890/7 orná pôda o výmere 389 m² v k.ú. Oravská Polhora,

Oravská Polhora má vynikajúce podmienky pre lyžiarov

FOTO: V. BRIŠ

na ktorej plánujú výstavbu rodinného domu.

5. Žiadosť p. Alojza Kornhauzera a manž., bytom Oravská Polhora čs. 705 o súhlas k výstavbe rodinného domu na KN parcele č. 14890/7 v k.ú. Oravská Polhora s podmienkou, že existujúci potok bude zachovaný.

6. Žiadosť p. Heleny Sučákovéj, bytom Oravská Polhora čs. 710 o poskytnutie sociálnej pôžičky na nákup paliva vo výške 10000 Sk z rezervy OZ s tým, že splácanie pôžičky sa začne od januára 2005 v mesačných splátkach po 1.000 Sk.

7. Žiadosť p. Antona Zboroňa, bytom Oravská Polhora čs. 118 o prenájom Domu smútku vo vý-

ške 500 Sk/24 hod., poplatok za vykopanie a celkovú úpravu hrobu vo výške 2500 Sk a prevádzkovú dobu v pohrebníctve: pondelok – piatok od 7⁰⁰ – 10⁰⁰ hod a od 15⁰⁰ – 18⁰⁰ hod.

D. Ukladá

1. Vypracovať podrobnú kalkuláciu ročnej prevádzky obecného autobusu

Zodpovedný: starosta obce

Termín: do budúceho OZ

2. Previesť kontrolu hydrantov v obci a oboznámiť s tým občanov

Zodpovedný: starosta obce a DPO Termín: ihneď

Overovatelia: Ing. Mariana Kutliaková, p. Monika Beňušová

Jozef Pečarka, starosta obce Oravská Polhora

Podporme 7. januára našu superstar Zuzanu Cibovú

Dokončenie – s. 1

O prvom kastingu v Žiline hovorí ako o stresujúcom. Zišlo sa tam okolo 700 mladých ľudí, a porotu, ktorú tvorili regionálni hlasoví pedagógovia, čakal dôležitý výber. Nakoniec zo všetkých oblastných kôl vybrala už známa porota (P. Habera, L. Lučenič, L. Slaná a J. Viršík) 100 súťažiacich, ktorých čakal kasting v Bratislave, nazvaný „Divadlo“.

„Viem, že mnohí vypadli, pretože nehladali práve tento typ. Porota má jasnú predstavu o človeku, ktorého hľadá. A aj pôsobenie v šoubiznise je tomu podobné. Niekomu vyhovuje, inému nie.“ V Bratislave vybrali prvých 30 spevákov zo 105. Zvyšní dostali bojovú úlohu, vytvoriť trojicu a navštíviť spolu pieseň. Do tejto chvíle sa spievalo bez hudby „na sucho“, avšak teraz pribudol hudobný doprovod s klavírom, ktorý spev vy-

razne oživil. Po tomto kole ostalo v hre iba 60 súťažiacich. Boli asi 2 hodiny po polnoci a čas na odpočinok... Ale iba v myšliach nádejných adeptov. „Rozdali nám podklady k trom piesňam, iné pre dievčatá, iné pre chlapcov, z ktorých sme si mali 1 vybrať a ráno nastúpiť pripravení s naučeným textom. Robili to vraj preto, aby sme zažili prácu pod psychickým tlakom.“

Zuzka zvládla aj toto „sito“ a vydržala. Svoje účinkovanie v súťaži neberie na ľahkú váhu, ale ako hovorí: „Keď nejde o život, nejde o nič.“

V kútiku duše dúfa, že obstojí pri diváckom hlasovaní. Najbližšie sa pred porotou, ktorá má teraz už len poradnú funkciu, postaví 7. januára 2005, kedy ju uvidíme v 4. predposlednej desiatke v priamom prenose.

Držíme palce

Gajdošský festival na Orave

Po piatykrát privítala Oravská Polhora obce a mestá na Orave a v Poľsku na medzinárodnom gajdošskom festivale Gajdovačka. Stretlo sa tu viac ako 80 gajdošov z ôsmich európskych štátov. Okrem slovenských gajdošov sa predstavili sólisti a hudobníci z Čiech a Moravy, Poľska, Rakúska, Holandska i Talianska.

Program otvoril v piatok 17. septembra 2004 o 15⁰⁰ hodine koncert gajdošov na námestí Slobody v Dolnom Kubíne a vyhlásenie výsledkov medzinárodnej výtvarenej súťaže na tému „Ľudoví muzikanti v umení“. Tá bola sprístupnená v dolnokubínskome mestskom kultúrnom stredisku až do 22. septembra.

Potom sa festivalové dianie posunulo do Oravskej Polhory, kde o 16⁰⁰ začala súťaž v speve tradičných ľudových piesní na počesť jednej z najlepších interpretiek ľudovej piesne na Slovensku Anny Rusnákovej s názvom „Tak spievala moja babka“. Do tejto súťaže sa prihlásilo 26 spevákov z Oravy. Na 1. mieste skončila Evka Ptačinová a Boldovjak z Rabče, na 2. mieste Juraj Bieľak zo Sihelného a na 3. mieste Janko Borový z Rabčíc. Večer sa pri ohni na voľnom programe stretli od 20⁰⁰ hodiny účastníci, organizátori a ostatní záujemcovia o folklór. Slobodný program začal otvorením výstavy fotografií z predchádzajúcich ročníkov Gajdovačky a premietaním videofilmu z vlaňajšieho festivalu.

Pre deti, ktoré mali záujem priučiť sa základom hry na gajdy, bola pripravená Malá škola gajdovania, do ktorej sa prihlásilo 8 detí z Oravskej Polhory. Ukázalo sa, že pokračovatelia v hre na tento starobylý nástroj sa nájdu, len im treba vytvárať podmienky materiálne, ako aj odborné pre ich hudobný rast.

Program, na ktorý kládli usporiadatelia najväčší dôraz, bol III. ročník súťaže mladých gajdošov „O Zboroňovu nôtu“. Súťaž, ktorá sa začala o 16⁰⁰ hodine v kul-

túrnom dome, bola usporiadaná na počesť jedného z najvýznamnejších nositeľov tradičnej ľudovej hudobnej kultúry – gajdoša Jozefa Zboroňa z Oravskej Polhory. V súťaži sa pred medzinárodnou porotou predstavilo viac ako 20 mladých muzikantov z troch krajín. Súťaž bola rozdelená do dvoch kategórií. V prvej kategórii do 15 rokov zvíťazil Marek Blažek z Nit-

E-FOTO: FRANTIŠEK VORČÁK V+S

ry a Peter Matis; v druhej kategórii od 15 do 21 rokov zvíťazil Martin Ščechoviak od Poznaně a na 2. mieste sa umiestnil Jiří Gabrhel.

Gajdovačka vyvrcholila v nedeľu slávnostnou svätou omšou, spomienkou na oravských gajdošov na cintorínoch v Sihelnom a v Oravskej Polhore, vyhodnote-

ním detskej súťaže a popoludňajším galaprogramom. Návšteva galaprogramu každoročne stúpa, za čo by som chcel všetkým návštevníkom tohto podujatia veľmi pekne poďakovať, pretože podujatie bez divákov je ako polievka bez korenia.

Cieľom programu, ktorý je na Slovensku ojedinelý, bola najmä prezentácia a zachovanie tradičných kultúrnych symbolov regiónu, ku ktorým hra na starobylé gajdy určite patrí.

Hlavnými usporiadateľmi podujatia: Oravské osvetové stredisko a Obecný úrad Oravská Polhora; festival finančne podporil medzinárodný Vyšegrádsky fond a Ministerstvo kultúry SR. Tieto peniaze boli účelovo viazané, a preto organizácia takéhoto podujatia sa nezaobišla bez sponzorskej pomoci, za ktorú zo srdca chcem poďakovať: Math-sušita Electronic a jej riaditeľovi p. Stanislavovi Vojtasovi, Drevoimex Oravská Polhora a jej riaditeľovi p. Karolovi Pitákov. **I. Matis**

Čo povedali susedia z Moravy na našu Oravskú gajdovačku?

„Poďte taky. Je to tam strašně fajn!“ Táto výzva padla v záhrade domu manželov Gabrhelových z Čiech. V tej záhradke v nočných hodinách vyhrávali dvaja gajdoši. Pán domu, Bohuš, ktorý so svojim synom Jiřím a manželkou Lydiou zložil skupinu Gajdoši z Kopaníc. Keďže muziku obľubuje celá rodinka, navštívili obce Slovenska.

Zišli sa tu gajdoši z rôznych kútov Slovenska. Silné zastúpenie mali Poliaci, ktorým konkurovala skupina z Poznaně. Vzácnymi hos-

tami boli gajdoši zo vzdialených zemí, a to zo Sardínie a Holandska. Aj keď v Polhore nebol žiadny amfiteáter ani bezpečnostná služba, ani kasa s lístkami, vstup na všetky akcie bol zdarma.

Každý, kto prišiel v piatok večer, dostal klobásku na opekanie. „Bol to taký gajdošský raj“, povedali naši susedia z Moravy, ktorí sa zúčastnili na gajdošskom festivale.

(Informačný zdroj: Slovácke noviny, redaktor: Jiří Jilík – účastník gajdovačky)

Staršie lesy pod Babou horou víchrica skosila

Víchrica blížiac sa orkánu naplno zasiahla aj staršie lesy pod Babou horou. V časti Rovne pod Hviezdoslavovou hájovňou zrovnala celý les. Riaditeľ Lesného závodu v Námestove Ing. Jozef Herud pre Slovenský rozhlas uviedol, že v priebehu niekoľkých hodín víchor 19. novembra v lesoch pod Babou horou skosil 190 až 200 tisíc kubíkov lesa, čo je pre lesný závod plánovaná dvojročná ťažba. Prostredníctvom fotografií ktoré poskytol lesný závod v Námestove prinášame niekoľko záberov na zničený les a spracovanie najmodernejšou ťažobnou technikou.

Aby sa neznehodnotila drevná hmota a čo najskôr sa začalo s obnovou lesa, nasadili do oblasti najväčšej kalamity Rovne najmodernejšiu techniku na ťažbu dreva – HARVESTOR.

Tento super stroj pracuje v nepretržitej prevádzke deň noc a dokáže kompletne spracovať kalamitné drevo na danú dĺžku aj s opílením halúzí. Za hodinu dokáže spracovať 20 m³ dreva, čo je pre porovnanie výkon práce za minimálne 8 hodín lesného robotníka.

Riaditeľ Lesného závodu v Námestove Ing. Jozef Herud uviedol tiež, že po vyťažení kalamitnej hmoty prevedú obnovu lesa.

Mnohí turisti budú prekvapení, ako sa zmenili lesy okolo Hviezdoslavovej hájovne. **V. Briš**

*Spracovanie najväčšej kalamity
v časti Rovne pod Hviezdoslavovou hájovňou*

E-FOTO: ING. FRANTIŠEK POLETA

„Hlas biskupov a ordinárov veriacim...“

1949 BOJ ŠTÁTU PROTI CIRKVI – ROZKOLNÍCKA KATOLÍCKA AKCIA

Náboženský život mal byť uzavretý do múrov kostola a mimo neho sa nesmela vykonávať žiadna náboženská aktivita. V Prahe sa začala Katolícka akcia. V máji 1949 pozvali štátne úrady do Prahy mnohých kňazov na schôdzku, kde mnohí podpísali tzv. s hlas s politikou štátu, ktorá sa začala proti Cirkvi v našom štáte. Aj mnohé civilné, laické osoby, aj vojaci boli nútení podpísať tzv. „Katolícku akciu“, ktorú svätý Otec rozhodne odsúdil a vydal na to zvláštny dekrét, tento reskript označoval štátnu katolícku akciu za nepravú a podvodnú, ktorá s opravdivou katolíckou akciou riadenou sv. Otcom nemá nič spoločného. Na zakladajúcom zjazde sa v júni zúčastnili kňazi i laici. Bolo to „Obrodné hnutie pokrokových katolíkov, zamerané proti politike Vatikánu.“

O necelý týždeň vydali aj slovenskí a českí biskupi na tajnej porade v Prahe pastiersky list: „Hlas biskupov a ordinárov veriacim v hodi-ne veľkej skúšky.“ Nariadili kňazom, aby pastiersky list prečítali na sv. omši vo sviatok Božieho tela. Bezpečnostné orgány sa snažili čítanie tohto pastierskeho listu prekaziť, aby nemohol byť kňazom doručený, alebo ho zhabali. Patiersky list bol zameraný proti Katolíckej akcii.

Prečítanie tohto listu napriek zákazu znamenalo pre mnohých kňazov dlhoročné väzenie. Aj v našej farnosti kvôli nevinnému prečítaniu tohto pastierskeho listu bol vdp. kaplán František Irha odsúdený komunistickým režimom na dlhoročné väzenie a ťažko ho to poznačilo na celý život.

Drahí veriaci, v nesmiernej vážnej chvíli nášho náboženského a národného života obraciam sa na Vás týmto listom právom učiackej cirkvi. Láska k národu a ľudu SR nás vedie, aby sme k Vám prehovorili v rozhodujúcich dňoch, kedy ste sa stali svedkami útokov na jednotu a vedenie katolíckej cirkvi u nás. Aby ste vedeli, kde je pravda a právo a Vaše miesto v cirkvi i v národe, čujte hlas svojich pastierov, ktorí pri vedomí zodpovednosti pred Bohom a svedomím celého sveta po zrelej úvahu nemôžeme mlčať.

Všetci ste v poslednej dobe svedkami široko založenej akcie, ktorej cieľom je prinútiť slovenských biskupov k uzavretiu dohody medzi cirkvou a štátom. Oznamujeme našej verejnosti názor, že pomer cirkvi a štátu je naozaj neutešený a bolestný. Tento stav je iste neprirodzený, lebo obe spoločnosti sa majú vzájomne dopĺňať a prispievať k všeobecnejmu verejnému a vnútornému pokoji veriacich. Najhoršie na tom je, že mnohí verní katolíci vnútorne trpia, lebo milujú úprimne svoju cirkev i svoj štát a sú plní obáv o svoju budúcnosť. To spôsobuje i nám biskupom, ktorí sme z ustanovenia božieho strážcami odkazu Kristovho a zodpovedáme pred Ním za spásu Vašich duší. Spôsobuje to nemalú bolesť. Bolí nás to tým viac, že všetka zodpovednosť za neúspech rokovanií je ľuďmi nie dosť informovaná. Večné i časné blaho je najväčším pokladom, pre ktoré sme ochotní obetovať všetko. Chápeme Vaše právo, že sa chcete správne informovať i z našej strany, lebo sme o to ustavične žiadani. Nemajúc už inej možnosti, pokúšame sa o to, ako nám prikazuje naše svedomie týmto pastierskym listom prosiať pri tom Boha, aby hlas pastierov dospel k Vášmu sluchu, aby bol vypočutý z vierou a správne pochopený. Taktiež nám, strážcom práv a zákonov božích, záleží nemálo na úprimnej a spravodlivej dohode so štátom nemôže nám byť pred-

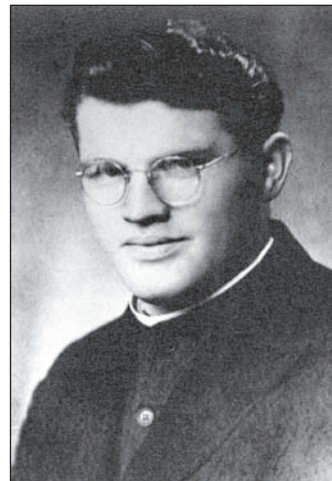
sa ľahostajné, či sú naše pomery priaznivé rozvojom kresťanského života alebo nie.

Veď sú nám známe prekážky, ktoré sa stali kresťanskému zmýšľaniu a hlavne jeho uskutočňovaniu v každodennom praktickom živote. Vieme dobre, koľkých práv ste už boli pozbavení, veď ani Vám nie je neznáme, koľko príkóri si musela cirkev u nás v poslednej dobe vytrpieť. Boli sme si vedomí vždy ťarchy svojej zodpovednosti na spásu Vašich duší pred Bohom. Usilovali sme sa vždy a usilujeme sa i dne, hoci aj s malou nádejou na úspech o to, aby sme obhájili a zabezpečili sväté práva Vás, kresťanov ako slobodných občanov štátu, ako o to žiada prirodzený a boží poriadok. K týmto všeludským a všeobecne uznávaným právam človeka patrí nielen sloboda súkromného náboženského presvedčania a voľnosť vykonávať náboženské úkony, ale aj slobodné uskutočňovanie zásad toho presvedčania, ako noriem života jednotlivcov i spoločnosti, a to bez obáv a slobodnú, občiansku rovnocennosť a ohrozenie existenčných práv. K uskutočneniu a zabezpečeniu tejto náboženskej slobody pre katolíkov sa rozumejú cirkevné ustanovenia. Bezpodmienečne sú nutné tieto ďalšie predpoklady: uznanie právomoci sv. Otca ako najvyššej viditeľnej hlavy cirkvi, ako i uznanie a rešpektovanie právomoci biskupov a s ním spojených. Neuznávať túto zásadu znamená neuznávať katolícku cirkev, ako ju chce mať Kristus.

Ďalšími zásadnými predpokladmi pre uznanie pravej slobody cirkvi plynúcimi z prirodzeného práva je rešpektovanie výnosného práva rodičov na výchovu svojich detí, zabezpečenie nielen slobodného kresťanského vyučovania mládeže, ale aj výchovy v škole i mimo školy, uznávanie rodiny ako sviatostného zväzku i práv a povinností z toho plynúce, ako aj práva veriacich na zhromažďovanie v slobodných zdru-

ženíach a organizáciách. K tomu pristupujú i nutné predpoklady slobodného náboženského života, bez ktorých by bol vo svojom celku i jednotlivcov neuskutočniteľný. To je: potrebný počet cirkevných škôl výchovných a sociálnych charitatívnych ústavov, kultúrnych a dobročinných inštitúcií, slobodná tlač, slobodný a neobmedzený prístup k všetkým možnostiam spoločenského a kultúrneho života.

Toto všetko sme už v potrebnej miere mali a toto všetko bolo nám v poslednej dobe odňaté. V ťažkých pomeroch pri mnohých ťažkostiach budovala cirkev u nás, s krajnými obeťami, z Vašej vôle, z Vašich prostriedkov, pre Vás a pre Vaše deti, sociálne a výchovné ústavy, školy, semináre, pastoračnú a spolkovú organizáciu, vytvárajúc podmienky duchovného života. A čo z toho všetkého za krátku dobu ostalo? Nemusíme Vám predkladať o tom zvláštne dôkazy. Obzrite sa len okolo, sledujte udalosti a zistíte, že katolícka cirkev na Slovensku za storočné služby národom, za svoju kultúrnu a charitatívnu činnosť, za oddanosť svojmu ľudu, za utrpenie v dobe okupácie dostala veľmi trpkú odmenu. Stojí tu dnes olúpená, zbavená väčšiny slobôd a práv, zneuctená, pošpinená, skryto i verejne prenasledovaná. Len si všimnite, ako sa má dnes cirkev v SR. V rozhlase i verejných prejavoch je vedená sústavná kampaň proti nej, nadovšetko proti svätému Otcovi a biskupom, ktorí sú jej Bohom ustanovenými predstaviteľmi. Posvätný charakter rodiny a zvrchované právo rodičov na výchovu detí sú podkopávané. Všetka náboženská tlač bola zrušená, boli zastavené aj úradné oboznení Ordinárov, ktoré informovali kňazstvo o dôležitých štátnych zákonoch a nariadeniach. Miesto nich bol zavedený „VEST-NÍK“ katolíckeho duchovenstva, ktorý ani zďaleka nie je katolícky, pretože nemá cirkevné schválenie, je vydávaný proti vôli biskupov

a aj keď je určený katolíckym kňazom, je redigovaný katolíckmi v duchu proticirkevnom a chce priamo spravovať cirkevné záležitosti a vyradiť tak biskupov z vykonávania ich právomoci. Každá katolícka kniha, ktorá má byť vydaná a dokonca aj modlitebné knihy sú podrobované predbežnej štátnej cenzúre. Do katolíckych nakladateľstiev sú dosadzovaní štátni zmocnení. Pod vyhrážkou trestu vydané zákazy akéhokoľvek školenia a zhromažďovania katolíkov mimo kostola. Cirkev je zbavená posledného majetku. V mnohých prípadoch bola zastavená kňazom aj výplata kongruy. Cirkev je sústavne znemožňovaná tým, že si štát osvojil monopol materialistickej školskej a mimoškolskej výchovy. Takže výchova v duchu kresťanskom je znemožňovaná a považovaná za ilegálnu. V tomto ohľade sa dostali tak ďaleko, že dokonca i na bohoslovecké fakulty a VŠ boli dosadení lektori spoločenských náuk, ktorých poslaním je dosiahnuť, aby naši bohoslovci boli vychovaní i ideológií materialistickej. Celkom protizákonne bolo nariadenie preverenie súpisu celého cirkevného majetku, kostolných zbierok priamymi protiústavnými prehľadáčmi. Činia neustále pokusy o odňatie posledných cirkevných budov,

Pokračovanie – s. 6

„Hlas biskupov a ordinárov veriacim...“

Dokončenie – s. 5

ktoré slúžia náboženskému poslaniu nadovšetko a zabratie celých kláštorov a ústavov pre výchovu kňazského a rehoľného dorastu. Kňazi boli násilne vystahovaní z rehoľných domov a odvezení nákladnými autami. Ministerstvom vnútra boli vydané smernice krajským veliteľstvám štátnej bezpečnosti o tom, ako postupovať proti cirkvi a jej príslušníkom. Boli niekde zakázané už aj duchovné cvičenia, na mnohých miestach boli znemožňované náboženské púte. Konferencia biskupov v Dolnom Smokovci, ktorá mala zaujať stanovisko k požiadavkám vlády, musela byť prerušená pre odhalenie odpočúvacieho zariadenia v zasadacej sieni.

Ministerstvo vnútra bolo požiadané o vyšetrovanie a doteraz nepodalो uspokojivú odpoveď. Konferencia biskupov v Prahe bola nedávno rušená bezpečnostnými orgánmi, pričom došlo k obsade-

niu pražského konzistória, a tak sloboda predsedu biskupských konferencií bola celkom obmedzená. Vcelku možno povedať, že mimo kostola je každá náboženská činnosť už znemožnená a do kostolov sa niekde boja verejne ísť, aby neboli verejne obviňovaní z reakcie a nehrozila im strata existencie. Je isté, že sa takto vytvárajú pomery, ktoré sú nielen v rozpore s právami božími, ale protivia sa aj samému prirodzenému právu.

Štát cirkev poškodil a zbavil väčšiny práv. Celé to organizované volanie po dohode by bolo celkom zbytočné, keby vládni činitelia na vlastnú ujmu neboli zasiahli ešte pred začatím rokovaní do cirkevných slobôd a práv a týmto jednostranným zásahom sami nevytvorili bolestnú situáciu, v ktorej bola cirkev vopred zbavená toho, čo malo byť predmetom dohody, takže v skutočnosti bola pripravená o všetky možnosti úspešného

rokovania a postavená pred voľbu buď podrobiť sa diktátu, alebo prenasledovaniu. Napriek týmto bolestným skutočnostiam bol slov. episkopát vždy ochotný vždy vyjednávať. Preto sme žiadali vždy od svojho duchovenstva, aby sa stránilo každej politickej situácie, ilegálnych a protištátnych akcií. Robia sa však všemožné pokusy vyradiť nás úplne z pastierskeho úradu.

Ako zodpovední predstavitelia katolíckej cirkvi SR cítíme ťažkú zodpovednosť za vývoj náboženských udalostí v našej vlasti a nezastierame si, že nadišla rozhodujúca chvíľa veľkých skúšok pre našich drahých veriacich i naše verné kňazstvo. Ak však má byť, ako sa hovorí, hlavným cieľom všetkého toho, čo sa teraz proti rím. kat. biskupom na Slovensku všetkými prostriedkami organizuje, prinútiť ich k dohode medzi cirkvou a štátom, potom vyhlasujeme, že celé toto ťaženie bolo zbytočné.

Katolícki ordinári Slovenska mali a majú sami najväčší záujem, aby došlo k úprimnej a spravodlivej dohode medzi cirkvou a štátom a neprestávajú sa modliť na ten úmysel. Prajú si však, aby došlo k opravdivej dohode, na podklade ktorej by cirkev mohla rozvinúť všetku svoju bohatú činnosť a uplatniť celý svoj mravný vplyv v prospech štátu a jeho ľudí. Chcejúc, aby katolíci mohli uplatniť svoj svetový názor a podľa neho zariadiť svoj život.

Nejde teda v celom tom dnešnom dianí, ako už bolo povedané, o nedostatok kladného postoja cirkvi ku štátu. Nejde ani o nijakú reakciu, lebo vládna forma a usporiadanie spoločenského života nie je hlavným predmetom nášho záujmu. Nás musí zaujímať, či je taká forma priaznivá rozvoju náboženského života a či je možné takú spoločenskú prestavbu uviesť nejakou do súladu s náukou Ježiša Krista.

Stretnutie dôchodcov

Dňa 27. 10. 2004 sa uskutočnilo stretnutie dôchodcov po omši celebranej naším kaplánom.

Dôchodcovia mali pripravený v sále kultúrneho domu program detí zo základnej školy 1. – 4. a materskej školy, za čo sa im ušla sladká odmena a potlesk od tých, pre ktorých bol program pripravený.

Jedným z bodov programu boli otázky týkajúce sa svätého písma a goralských názvov. Podklady na otázky boli čerpané z dostupných materiálov; vyskytli sa rozporné odpovede. Preto ich uvádzam v plnom znení, aby sa nezrovnalosti dali na správu mieru.

Poznáte odpovede na tieto otázky?

1. Na akom vrchu (hore) dostal Mojžiš Desatoro?

(Sinaj)

2. Na akej hore (vrchu) zomrel Mojžiš?

(Nebo)

3. Kedy sa používa liturgická farba ružová, farba radosti?

(3 adventná nedeľa a 4. pôstna nedeľa)

4. Aké bolo heslo sv. Benedikta?

(Modli sa a pracuj!)

5. Čo robili apoštol, keď sa Ježiš v Getsemanskej záhrade modlil?

(Spali)

6. Koľko kníh starého zákona napísal Mojžiš?

(5, a to: Genesis, Exodus, Levitikus, Numeri a Dentonomum)

7. Čo znamená slovo Mojžiš?

(Vyťahnutý z vody)

8. Čia rodina sa zachránila v potope?

(Noemova)

9. Čo znamenajú písmena CMB s letopočtom, ktoré sa píšú na dvere pri koláde domu?

(Počiatkové písmená latinského výrazu Christus mansionem benedicat, po slovensky Kristus nech žehná tento dom)

10. Vymenuj múzeá v katastri Oravská Polhora. Kde sa nachádzajú?

(Expozícia diela Hájkovica žena a Múzeum Mila Urbana, v Hájovni na Podvrší)

11. Čo znamená goralský výraz „stuliny“ a kedy sa rozdávali?

(Koláče, ktoré začepčená mladá pani zo zástery rozdávala prítomným)

12. Čo znamená v našom nárečí výrok „Po suchim vilku, kto mal pravo ho robiť“?

(Je to stará posvadbobná obyčaj: mladá nevesta mala pravo chodiť

po všetkých domácnostiach v dedine, pričom jej ľudia dávali naturálie na začiatok manželstva.)

13. Na aký sviatok sa robilo „majenie“ hovädzieho dobytku a kto to robil?

(Na Jána; pastier ovenčil kravské rohy lúčnymi kvetmi, za čo bol od gazdín odmenený)

14. Aké stavby sa nachádzajú z našej dediny v Múzeu slovenskej dediny v Martine?

(Bývalá krčma z križovatky na hornom konci a horáreň z Borsučieho)

15. Aký ma názov najstaršia časť našej obce a v ktorej časti sa nachádza, prípadne čo v nej bolo?

(Kyselova rola odbočka pri krčme u Gužika; nachádzala sa tu prvá pošta a miesto, kde sa drevo viazalo do plti)

16. Aký je bývalý názov terajšej hlavnej cesty v našej dedine?

(Cisarka)

17. Kde sa nachádza „Zmiskolka“ a z čoho bol odvodený jej názov?

(Nad Bugajom pri ceste na Slanú Vodu. Je odvodený od cesty do kostola do Rabčíc v časoch, keď ľudia na svätú omšu chodievali do Rabčíc)

18. Koľko mlynov sa nachádzalo v našej dedine a kto ich naposledy vlastnil?

(2; vlastnili ich Pavol Poláček Dolný mlyn, Ignác Strýček Horný mlyn)

19. Kde sa nachádza nemecká Polana a z čoho je odvodený jej názov?

(Nachádza sa nad Polhorskou

holou v štátnom lese, oproti hájenke Indra)

20. Pri akej činnosti, alebo kto používal darmovis?

(Pri tkaní; je to železná závažka na zadnej strane krosien)

21. Čo je to mjeďlica a pri akej činnosti sa používala?

(Pri spracovaní lanu na trepane, medlenie lanu)

POHREBNÍCTVO ANTON ZBOROŇ ORAVSKÁ POLHORA 118

Vám ponúka:

- truhly, vence, kytice, stuhly;
- kríže, sviece;
- odvoz pohrebným vozidlom (zabezpečím aj z nemocnice);
- kopanie hrobov;
- chladiace zariadenie v Dome smútku;
- výstava náhrobných kameňov na objednávky v Pohrebníctve Rabča – budova pošty Rabča
- brúsenie a renovácia starých náhrobných kameňov na cintoríne
- pri zariadení celého pohrebu u p. Zboroňa Vám ponúka zľavu 500 Sk pri vykopaní hrobu
- Nie som platcom DPH
- KONTAKT: 0902 513 199
- V PRÍPADE POTREBY VOLAJTE KEDYKOLVEK!

VZN „O dani z nehnuteľností č. 1/2004 ...“

Výber z všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len VZN) obce Oravská Polhora „O dani z nehnuteľností č. 1/2004 zo dňa 16. 12. 2004 o podmienkach určovania a vyberania dane z nehnuteľností na území obce Oravská Polhora“

DAŇ Z POZEMKOV

Základ dane

Základom dane z pozemkov pre pozemky orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné

sady a trvalé trávne porasty je hodnota pozemku bez porastov určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pôdy za 1 m² uvedenej v prílohe zákona č. 582/2004 Z. z. pre katastrálne územie obce Oravská Polhora je: orná pôda a trvalé trávne porasty; rok 2004 orná pôda 1,84 Sk TTP 0,73 Sk, rok 2005 5,51 Sk 0,73 Sk.

Základom dane z pozemkov pre lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a za ostatné hospodársky využívané vodné plochy je hodnota pozemku určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pozemku zistenej na 1 m² podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.

Základom dane z pozemkov pre pozemky druhu záhrada, zastavané plochy nádvoria, stavebné pozemky a ostatné plochy je hodnota pozemku určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pozemkov za 1 m² uvedenej v prílohe č. 2 zákona č. 582/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Záhrady 56 Sk/m²; Zastavané plochy a nádvoria 56 Sk/m²; Stavebné pozemky 560 Sk/m².

Čl. 3 Sadzba dane

Ročná sadzba dane z pozemkov v kat. území obce Oravská Polhora je za:

- % základu t.j. Sk/m² dane
- a) ornú pôdu, chmeľnice, vinice, ovocné sady 0,25 % 0,0138;
- b) trvalé trávne porasty 0,25 % 0,001825;
- c) záhrady 0,20 % 0,112;
- d) lesné pozemky, na ktorých sú hospod. lesy 0,25 %;
- e) rybníky s chovom rýb a ostatné hospod. využívané vodné plochy 0,25 %;
- f) zastavané plochy a nádvoria 0,20 % 0,112;
- g) stavebné pozemky 0,20 % 1,12;

h/ ostatné plochy okrem stavebných 0,20 % 0,112.

DAŇ ZO STAVIEB

Čl. 4 Sadzba dane

1. Ročná sadzba dane zo stavieb v kat. území obce Oravská Polhora za každý aj začatý m² zastavanej plochy je za Sk:

- a) stavby na bývanie a ostatné stavby tvoriace príslušenstvo hlavnej stavby 1,50;
- b) stavby na poľnohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo okrem stavieb na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu 1,50;
- c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu 4,50;
- d) samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží 6,00;
- e) priemyselné stavby a stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu s výnimkou stavieb na skladovanie a administratívu 7,00;
- f) stavby na ostatnú podnikateľskú a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu 14,00;
- g) ostatné stavby 4,50;

2. Ročná sadzba dane zo stavieb ods. 1 písm. a) správca dane nezvyšuje pri viacpodlažných stavbách za každý aj začatý m² zastavanej plochy za každé nadzemné a podzemné podlažie okrem prvého nadzemného podlažia (prízemia).

3. Ročné sadzby dane podľa ods. 1 písm. e), f) správca dane zvyšuje pri viacpodlažných stavbách o 1 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy za každé ďalšie nadzemné a podzemné podlažie okrem prvého nadzemného podlažia (prízemia).

4. Ročné sadzby dane podľa ods. 1 písm. g) 3 správca dane zvyšuje pri viacpodlažných stavbách o 1 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy za každé nadzemné podlažie a podzemné podlažie okrem prvého nadzemného podlažia (prízemia).

ŠTVRTÁ ČASŤ

DAŇ Z BYTOV

Čl. 5 Sadzba dane

1. Ročná sadzba dane z bytov v katastrálnom území obce Oravská Polhora za každý aj začatý m² podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru je za Sk:

- a) byt 1,50;
- b) nebytový priestor 1,5.

ČL. 7 Daňové priznanie

1. Daňovník dane z nehnuteľností podľa zákona č. 582/2004 Z. z. a tohto VZN je povinný prvékrát podať daňové priznanie do 28. 2. 2004 a zároveň preukázať nárok na oslobodenie alebo zníženie dane okrem daňovníkov, ktorým oslobodenie a úľavy zostávajú v platnosti až do uplynutia lehoty na oslobodenie, a to:

- oslobodenie od domovej dane podľa vyhlášky Ministerstva financií č. 14/1968 Zb. o úľavách na daní domovej v znení neskorších predpisov,

- oslobodenie od dane domovej zo stavieb podľa § 9 ods. 1 písm. g až j a oslobodenie od dane z bytov podľa § 11 ods. 1 zákona SNR č. 317/1992 Zb. o dani z nehnuteľností v znení neskorších predpisov.

2. V ďalších rokoch je daňovník povinný podať daňové priznanie do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť, alebo ak nastali zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubení dane. Zároveň s daňovým priznaním je povinný preukázať nárok na oslobodenie alebo zníženie dane.

3. Daňovník, ktorý nadobudne nehnuteľnosť vydražením v priebehu zdaňovacieho obdobia, je povinný podať daňové priznanie do 15 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti.

Čl. 8 Vyrubovanie dane

Správca dane ustanovuje že

daň nižšiu ako 50 Sk nebude vyrubovať ani vyberať (§ 20 ods.3 zákona 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady).

Čl. 9 Platenie dane

Vyrubená daň je splatná do 31. marca 2005.

Správca dane určuje platenie vyrubenej dane na rok 2005.

1. Fyzické osoby do 500 Sk do 15 dní po doručení platobného výmeru, právnické osoby do 5000 Sk do 15 dní po doručení platobného výmeru.

2. Fyzické osoby nad 500 Sk a právnické osoby nad 5000 Sk v štyroch splátkach:

1. splátka do 15 dní od doručenia platobného výmeru, 2. splátka do 30. júna 2005,

3. splátka do 30. septembra 2005, 4. splátka do 30. novembra 2005.

3. Daň možno zaplatiť naraz, najneskôr však do 15 dní od doručenia platobného výmeru. V ďalších rokoch v štyroch rovnakých splátkach, a to do 31. marca, 30. júna, 30. septembra, 30. novembra bežného roka, na ktorý sa daň vyrubuje.

Ak ročná daň vyrubená fyzickej osobe nepresahuje 500 Sk a právnickej osobe 5000 Sk, je splatná naraz do 31. marca bežného zdaňovacieho obdobia.

Daň možno zaplatiť naraz aj vtedy, ak je vyššia, a to do 31. marca.

–OcÚ

Goluska na galakoncerte Souznení v Ostrave

19. 12. 2004, Ostrava. Z celých Čiech sa zišli víťazní sólisti a folklórne súbory, aby sa predstavili na nádhernom programe Souznení 2004. Program vysielala Česká televízia a Český rozhlas. Na tomto programe nechýbala ani naša folklórna skupina Goluska so sólistkami Katkou Joňákovou a Nikolou Pientakovou. Predstavili sa rovnakým programom Oravských Vianoc, s akým vystúpili 11. decembra v Zuberici na festivale Visegrádske Vianoce. Prvá časť programu Souznení sa odohrala v Kozloviciach pri Fridku Místku a tu sa predstavila Goluska so spomínaným programom Oravské Vianoce.

Druhá časť vystúpenia Golusky so sólistami bola v Sliezskom divadle v Ostrave, kde bol galaprogram Souznení. V tom-

to programe vystupovali celoštátni víťazi 1. – 3. miesto: folklórne skupiny a sólisti z celých Čiech. Hlavným hosťom programu bola speváčka Marie Rottrová.

Vystúpenie našich detí získalo srdcia prítomných v nabitej sále. Po piesňach V tomto domčeku, Keď ta jasná hviezda, Ježiško čo ti dáme, ... sa v očiach nejedného prítomného Čecha zajažali slzy dojatia.

Aj toto vystúpenie sa udialo zásluhou vedúceho Oravského osvetového strediska v Dolnom Kubíne p. Miroslava Žabenského a najmä preto, že redaktor českého rozhlasu Zdeněk Tofel, keď videl vystúpenie našich gajdošov na tohtoročnej gajdovačke v Oravskej Polhore, tak ich pozval, aby sa predstavili na tomto českom galaprograme.

I. Matis

VZN „O zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu“

Výber z všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len VZN) obce Oravská Polhora č. 3/2004 „O zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu...“

Povinnosti právnických a fyzických osôb Každý je povinný nakladať s odpadmi alebo inak s nimi zaobchádzať v súlade s týmto nariadením. Pri nakladaní s odpadmi alebo inom zaobchádzaní s nimi je každý povinný chrániť zdravie ľudí a životné prostredie.

Zakazuje sa: a) uložiť alebo ponechať odpad na inom mieste, ako na mieste na to určenom v súlade so zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov; b) zneškodniť alebo zhodnotiť odpad inak, ako v súlade s týmto nariadením; c) zneškodniť odpad vypúšťaním a vhadzovaním do vodného recipientu a zneškodňovaním odpadov ukladáním do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných odpadov, alebo kalov do jám, rybníkov alebo lagún, priehrad a pod.); d) ukladať na skládku kvapalné odpady, a odpady, ktoré sú v podmienkach skládky výbušné a horľavé, infekčné odpady zo zdravotníckych a veterinárnych zariadení; e) zneškodňovať odpad riedením alebo zmiešaním za účelom znížovania koncentrácie nebezpečných látok; f) opotrebované batérie a akumulátory zmiešavať s odpadmi z domácnosti; g) vypúšťať odpadové oleje do povrchových, podzemných vôd a do kanalizácií; h) uložiť alebo vypúšťať odpadové oleje a akékoľvek zostatky po spracovaní odpadových olejov do pôdy,

Náklady na zneškodňovanie odpadov znáša ten, pre ktorého sa zneškodňovanie odpadu, vrátane zberu a úpravy vykonáva. Ak vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti zistí, že na jeho nehnuteľnosti bol umiestnený odpad v rozpore s týmto nariadením, je povinný to oznámiť bezodkladne obvodnému úradu životného prostredia a obci.

Obvodný úrad životného prostredia na základe bodu 3.1.4. požiada Policajný zbor o zistenie osoby zodpovednej za umiestnenie odpadu, takto zistená osoba je povinná zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu na vlastné náklady. Ak ide o komunálne odpady alebo DSO, zistená osoba je povinná na vlastné náklady zabezpečiť ich zhodnotenie alebo zneškodnenie osobou, ktorá má na túto činnosť uzatvorenú zmluvu s obcou.

Ak sa podľa bodu 3.1.5. nezistí osoba zodpovedná za umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti v rozpore s týmto nariadením, obvodný úrad životného prostredia začne konanie, či vlastník, správca alebo nájomca tejto nehnuteľnosti je: a) pôvodcom odpadu; b) neurobil všetky

opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti; c) mal z tohto uloženia odpadu majetkový alebo iný prospech.

Ak sa v konaní podľa bodu 3.1.6. preukáže vlastníkov, správcovi alebo nájomcovi nehnuteľnosti, na ktorej bol umiestnený odpad v rozpore s týmto nariadením, niektorá zo skutočností prejde povinnosť zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu na tohto vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľnosti.

Ak sa podľa bodu 3.1.5. nezistí osoba zodpovedná za umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti, zabezpečí zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu na vlastné náklady obvodný úrad životného prostredia, ak ide o komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady, zhodnotenie alebo zneškodnenie na vlastné náklady zabezpečí obec.

Komunálny odpad a drobný stavebný odpad na území obce Oravská Polhora nie je možné ukladať mimo vyhradených miest a lokalít. Pôvodca odpadu je povinný ukladať komunálny odpad do určených zberných nádob, zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu v obci.

Povinnosti držiteľa odpadu Zhromažďovať odpady utriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim účinkom. Na vyžiadanie obce poskytnúť pravdivé a úplné informácie súvisiace s nakladaním s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Nakladať s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi alebo inak s nimi zaobchádzať iba v súlade s týmto nariadením odovzdať svoje odpady na odvoz zneškodnenie, resp. zhodnotenie iba osobe oprávnenej nakladať s odpadmi na území obce podľa tohto nariadenia. Pri nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi alebo inom zaobchádzaní s nimi chrániť zdravie ľudí a životné prostredie.

Zapojiť sa do zberu komunálneho odpadu. Užívať zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu komunálneho odpadu v obci.

Ukladať komunálny odpad alebo jeho zložky a drobný stavebný odpad na účely ich zberu na miesta určené obcou a do zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálnych odpadov v obci. Miestny poplatok za zber, prepravu a zneškodnenie komunálnych odpadov.

Základné povinnosti: Obec Oravská Polhora vyberá miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré vznikli na území obce. Obec zabezpečuje zber, prepravu, zhodnotenie a zneškodnenie komunálnych odpadov, pričom poplatník platí obci miestny po-

platok. Správu poplatku vykonáva obec a poplatok je príjmom rozpočtu obce.

Poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa platí za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na území obce. Náklady na činnosti nakladania s KO a DSO hradí obec z miestneho poplatku.

Základné pojmy Poplatok za komunálne odpady platí poplatník, ktorým je: a) fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jej časť, alebo objekt, ktorý nie je stavbou, alebo záhradu, vinicu, ovocný sad, tr. trávny porast na iný účel ako na podnikanie, pozemok v zastavanom území obce okrem lesného pozemku; b) právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel, ako na podnikanie; c) podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v obci na účel podnikania. Ak má osoba v obci súčasne trvalý pobyt a prechodný pobyt, poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu. Ak má osoba v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a súčasne je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie, poplatok platí iba z dôvodu trvalého alebo prechodného pobytu.

Poplatníkom nie je osoba, ktorej oprávnenie užívať nehnuteľnosť vyplýva z povahy právneho vzťahu s poplatníkom, ak na jeho základe: a) užíva priestory nehnuteľnosti vyhradené na prechodné ubytovanie v zariadení na to určenom; b) je hospitalizovaná v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti; c) užíva z dôvodu plnenia povinnosti vyplývajúcej z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník; d) v nehnuteľnosti, ktorú má poplatník právo užívať alebo ju užíva, vykonáva pre poplatníka práce alebo mu poskytuje iné služby v rámci výkonu svojej činnosti a pri tejto činnosti produkuje len komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady.

Platiteľ poplatku Ak viacero poplatníkov žije v spoločnej domácnosti, plnenie povinnosti poplatníka môže za ostatných členov tejto domácnosti na seba prevziať jeden z nich. Za poplatníka, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu, plní povinnosti poplatníka jeho zákonný zástupca, prípadne opatrovník. Povinnosti poplatníka nesmie za iného prevziať alebo plniť osoba, ktorá sa dlhodobo zdržiava mimo územia Slovenskej republiky alebo je nezvestná. Tieto skutočnosti, ako aj ich zmeny je osoba, ktorá za iného plní povinnosti

poplatníka povinná bezodkladne písomne oznámiť obci. Poplatková povinnosť vzniká dňom, ktorým nastane skutočnosť uvedená v § 2 ods. 1.

Na území obce sa uplatňuje poplatok: za osobu a kalendárny deň (tzv. paušálny poplatok).

Sadzba poplatku podľa § 77 ods. 2, písm. a) je: a) Fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý alebo prechodný pobyt 0,50 Sk za osobu a kalendárny deň, t.j. 183 Sk na osobu a rok; b) Fyzická osoba, ktorá je vlastníkom chaty, chalupy a domu, ktorý slúži na individuálnu rekreáciu v katastrálnom území obce 0,50 Sk za osobu a kalendárny deň, t.j. 183 Sk na osobu a rok.

Sadzba poplatku podľa § 77 ods. 2, písm. b) je: a) Právnická osoba, ktorá využíva nehnuteľnosť na iné účely, ako je podnikanie 0,50 Sk na zamestnanca x kalendárny rok x ukazovateľ produkcie x koeficient; koeficient: školy 0,6; úrady, kancelárie 1,0. Sadzba poplatku podľa § 77 ods. 2 písm. c) je: a) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba so zamestnancami a ubytovacími službami 0,50 Sk x kalendárny rok x ukazovateľ produkcie; b) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba so zamestnancami, ktorá poskytuje reštauračné, kaviarenské alebo iné pohostinské služby 0,50 Sk x kalendárny rok x ukazovateľ produkcie; c) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba bez zamestnancov, mimo zariadení poskytujúcich ubytovanie a reštauračné služby 0,50 Sk x kalendárny rok x ukazovateľ produkcie x koeficient; d) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba so zamestnancami, mimo ubytovacích a reštauračných služieb 0,50 Sk x kalendárny rok x ukazovateľ produkcie x koeficient. Koeficient spoločný pre písmeno c) a d): výrobná organizácia 1,0; kaderníctvo 1,0; obchod s el. kúrením 1,0; obchod s ústredným kúrením 1,0.

Sadzba poplatku je: – b) množstvový zber. **Množstvový zber** je zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, pri ktorom ich pôvodca platí poplatok ustanovený podľa osobitného zákona vo výške, ktorá je priamo úmerná množstvu týchto odpadov vyprodukovaných pôvodcom za daný čas. Na požiadanie fyzickej osoby – podnikateľa a právnickej osoby obec zavedie množstvový zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov. Na účely množstvého zberu komunálneho a drobného stavebného odpadu sa ustanovuje zberná nádoba a to 110 l KUKA nádoba. Interval vývozu je 14 dní a pôvodca odpadu je povinný zabezpečiť si potrebný počet nádob KUKA 110 l. Nádoby musia byť uložené v priestoroch,

kde nedôjde k poškodeniu. Pri vývoze odpadu a jeho meraní musí byť prítomný pracovník Obecného úradu, ktorý vedie presnú evidenciu množstva vyvezeného odpadu. V prípade zavedenia množstvého zberu sa poplatok za zber, prepravu a zneškodnenie odpadu nevyrubuje platobným výmerom.

Výška poplatku 0,20 Sk za 1 liter alebo dm³ komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov, si fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba individuálne zvolila – požiadala obec o množstvom zber. Obec určuje poplatok ako súčin frekvencie odvozov, sadzby a objemu zbernej nádoby (resp. súčtu objemu nádob), ktoré poplatník užíva v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov podľa VZN obce Oravská Polhora

Frekvencia odvozov a objem zbernej nádoby sú určené poplatníkom v súlade s uvedeným nariadením obce o odpadoch.

Spôsob platenia (a.) paušálny poplatok. Poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vyrubí obec platobným výmerom na jeden kalendárny rok, ktorý je splatný: a) fyzická osoba – štvrtročne k 30. 03., 30. 06., 30. 09., 31. 11.; b) fyzická osoba, právnická osoba (podnikateľ) v štvrtročných splátkach k 30.03., 30.06., 30.09. 31.11..

Platbu poplatkov možno realizovať týmito spôsobmi: a) v hotovosti na Obecnom úrade; b) poštovou poukážkou (šekom) na účet obce; c) odводом na účet obce Or. Polhora v peňažnom ústave Dexia banka Slovensko, a.s. Námestovo č. účtu 4006896002/5600 prevodným príkazom; d) občania s trvalým a prechodným pobytom v obci inkasom cez SIPO. Po vyrubení poplatku platobným výmerom za príslušný rok vychádza obec z posledných jej známych údajov (náklady na zneškodnenie komunálnych odpadov v predchádzajúcom období),

Spôsob platenia (b.) množstvom zber). Poplatok sa v takom prípade vyrába nasledovne: štvrtročne po uskutočnení vývozu poplatník zaplatí poplatok na Obecnom úrade v Oravskej Polhore. Ohlasovacia povinnosť. Platitelia poplatku sú povinní obci nahlásiť všetky zmeny, ktoré sú rozhodujúce pre správne určenie výšky poplatku, a to najneskôr do jedného mesiaca, keď táto skutočnosť nastala. Poplatková povinnosť vzniká dňom: a) pre fyzickú osobu – občana: dňom vzniku trvalého pobytu v obci, dňom vzniku prechodného pobytu v obci, dňom vzniku práva užívať byt, dňom vzniku práva užívať nebytový priestor, dňom vzniku práva užívať stavbu, jej časť alebo objekt, ktorý nie je stavbou, dňom vzniku práva užívať záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávny porast, dňom vzniku práva užívať pozemok v zastavanom území obce, okrem lesného, pozemku a pozemku, ktorý je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha; b) pre právnickú osobu, ktorá nie je podnikateľom, dňom vzniku práva užívať nehnuteľnosť ak je nehnuteľnosť takáto

právnická osoba oprávnená užívať alebo ju užíva na iný účel, ako na podnikanie; c) pre podnikateľa (právnickú alebo fyzickú osobu) dňom vzniku práva užívať nehnuteľnosť na účel podnikania.

Poplatník je povinný do jedného mesiaca odo dňa vzniku povinnosti platiť poplatok, odo dňa, keď nastala skutočnosť, ktorá má vplyv na zánik poplatkovej povinnosti, ako aj od skončenia obdobia určeného obcou, za ktoré platí poplatok, v prípade, ak došlo k zmene už ohlásených údajov, ohlásiť obci: a) svoje meno a priezvisko, rodné číslo, IČO, obchodné meno, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu (ďalej len „identifikačné údaje“); b) právnická osoba podľa § 77, ods.2, písm. b) a fyzická osoba – podnikateľ podľa sadzby poplatku 6.4.4. c) a d) po skončení obdobia, najneskôr do 31.01. nasledujúceho roka oznámi údaje uvedené v tabuľke č. 1, ktorá je súčasťou tohto VZN; c) Fyzická osoba – podnikateľ podľa § 77, ods.2, písm. c), ktorá poskytuje ubytovacie služby a sadzby poplatku 6.4.4. a) po skončení obdobia, najneskôr do 31.01. nasledujúceho roka oznámi údaje uvedené v tabuľke č. 2, ktorá je súčasťou tohto VZN a fyzická osoba – podnikateľ podľa § 77, ods.2, písm. c), ktorá poskytuje reštauračné služby a sadzby poplatku 6.4.4. b) po skončení obdobia, najneskôr do 31.01. nasledujúceho roka oznámi údaje uvedené v tabuľke č. 3; d) identifikačné údaje iných osôb, ak za ne plní povinnosti poplatníka; e) údaje rozhodujúce na určenie poplatku, spolu s ohlásením predloží aj doklady potvrdzujúce uvádzané údaje, ak súčasne požaduje zníženie alebo odpustenie poplatku, tak aj doklady, ktoré odôvodňujú zníženie alebo odpustenie poplatku.

Noví platitelia poplatku sú povinní sa prihlásiť na obecnom úrade najneskôr do mesiaca odo dňa, keď nastane právna skutočnosť, že sa stávajú platiteľmi poplatku.

Správca poplatku je povinný chrániť osobné údaje získané na základe VZN podľa osobitného predpisu.

Sankcie Ak poplatok nebude zaplatený včas alebo v správnej výške, môže správca poplatku platobným výmerom zvýšiť nezaplatený poplatok najviac o 50 %.

Oslobodenie a úľavy Obec môže na zmiernenie alebo odstránenie tvrdisť zákona v jednotlivých prípadoch poplatky znížiť aj pod najnižšiu sadzbu alebo poplatok odpustiť. Žiadosť o zníženie alebo odpustenie poplatku je potrebné podať správcovi miestnych poplatkov pred splatnosťou poplatku. Obec odpustí platenie miestneho poplatku v zmysle § 83 ods. 1, písm. a)– c): 1. osobám zdržiavajúcim sa v určenom období dlhodobo v zahraničí, a to: pracujúci a študujúci v zahraničí (predložia pracovnú zmluvu v slovenskom preklade, z čestiny sa preklad nevyžaduje, potvrdenie o dlhodobých študijných pobytoch v zahraničí, potvrdenie o udelení prechodného pobytu v cudzine z dôvodu sobáša); 2. vojakom vykonávajúcim základnú vojenskú službu (predložia potvrdenie

o vojenskej službe v útvere); 3. osobám, ktoré neužívajú nehnuteľnosť, ktorú sú oprávnení užívať, viac ako 90 po sebe nasledujúcich dní (čestné vyhlásenie o neužívaní nehnuteľnosti).

Doklady je potrebné predložiť 1 mesiac pred dátumom splatnosti poplatku. O zníženie poplatku je potrebné požiadať písomne s odôvodnením a doložením dokladov preukazujúcich uvádzané skutočnosti v lehote do 1 mesiaca pri úmrtí člena rodiny a do 1 mesiaca po začatí školského roka. O zníženie poplatku o 50 % môžu požiadať: študenti vysokých škôl, stredných škôl, ktorí sú ubytovaní v školských internátoch a dochádzajúci do miesta trvalého bydliska raz týždenne. Dokladom preukazujúcim neprítomnosť v mieste trvalého alebo prechodného pobytu je potvrdenie o návšteve školy alebo písomný doklad z ubytovacieho zariadenia, ktoré predloží žiadateľ do 1 mesiaca po začatí školského roka.

O zníženie poplatku o alikvotnú časť môže požiadať: pozostalí po zomrelom členovi rodiny. Dokladom preukázania úmrtia je úmrtný list, ktorý s písomnou žiadosťou predložia pozostalí po zomrelom do 1 mesiaca po úmrtí. Zníženie poplatku sa počíta od nasledujúceho dňa. Spoločné ustanovenia.

Fyzická alebo právnická osoba je povinná ohlásiť vznik alebo zánik poplatkovej povinnosti do 30 dní od vzniku alebo zániku skutočnosti, ktorá je predmetom poplatku, okrem tých prípadov, kedy je podľa tohto všeobecne záväzného nariadenia určená iná lehota.

Ak obec sama alebo na základe ohlásenia zistí, že nastala skutočnosť, že poplatok bol poplatníkovi vyrubený v nesprávnej výške alebo že nastali skutočnosti, ktoré majú vplyv na zmenu výšky poplatku alebo zánik poplatkovej povinnosti, obec upraví výšku poplatku v nasledujúcom určenom období podľa okolností, ktoré nastali.

Ak poplatník uhradí obci vyšší poplatok, ako bol povinný uhradiť, obec preplatok poplatníkovi vráti do 30 dní odo dňa doručenia dodatočného platobného výmeru alebo odo dňa zistenia tejto skutočnosti, najneskôr však do 70 dní od skončenia obcou určeného obdobia, za ktoré bol poplatok uhradený. Obec nie je povinná vrátiť poplatok nižší ako 70 Sk.

Vyrubený poplatok sa zaokrúhľuje na celé koruny smerom nahor.

Definícia SEPAROVANÉHO ZBERU

Separovaný zber odpadov je delenie odpadov podľa druhov alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z. Katalóg odpadov ako samostatné druhy odpadov.

Pôvodca odpadu je povinný komunálny odpad separovať. Vyseparované zložky komunálneho odpadu sa zbierajú a separujú v obci nasledovne:

a) PLASTY 20 01 39 plasty O.

Na separovanie plastov firma, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu, dodá pre každú domácnosť 1 plastové vreće modrej farby. Obec tieto vrecia odovzdá jednotli-

vým domácnostiam. Interval odvozu bude vykonaný 1x mesačne. Vyseparovaný komoditu občania zhromaždia na jednom vopred dohodnutom mieste, a to pred bránami domov, pričom im bude odovzdané nové plastové vrecie. Obec sa zaväzuje zabezpečiť informovanosť občanov o dátume vývozu (miestny rozhlas).

b) SKLO 20 01 02 sklo O.

Na separáciu skla budú obci firmou poskytnuté 1100l veľkorozmerné kontajnery. Počet poskytnutých nádob je stanovený 1 ks kontajnera na 500 obyvateľov. Umiestnenie kontajnerov bude na pri predajni Jednota č. 123, predajni Anex č. 220, predajni J. Heruda, č. 337, predajni Jednota č. 449, predajni Jednota č. 612, predajni M. Herudová č. 746, predajni Jednota č. 895. Vývoz kontajnerov bude realizovaný 1x mesačne.

c) PAPIER A LEPENKA

20 01 01 papier a lepenka O. Zber papiera sa uskutoční cez školy v jarnom a jesennom období. Interval vývozu bude realizovaný 1x mesačne. Obec zabezpečí informovanosť obyvateľov o dátume vývozu.

d) TEXTIL 20 01 10 Šatstvo, 20 01 11 textilie. Na separovanie textilu budú obci poskytnuté plastové vrecia oranžovej farby, ktorých počet zodpovedá počtu domácností. Interval vývozu je raz za mesiac. Obec zabezpečí informovanosť obyvateľov o dátume vývozu. Zberné miesto v obci bude pred bránami rodinných domov. Papier a textil musia byť zabezpečené proti vlhkosti.

ŽELEZNÉ A NEŽELEZNÉ KOVY 20 01 40 kovy O. Realizácia separovaného zberu kovov bude zabezpečená prostredníctvom žiakov základných škôl. Interval realizácie separovaného zberu bude určený po dohovore s obcou. Obec zabezpečí informovanosť o dátume vývozu prostredníctvom miestneho rozhlasu.

f) ODPAD Z ELEKTRICKÝCH, ELEKT. ZARIADENÍ (ELEKTRONICKÝ ŠROT) A NEBEZPEČNÝ ODPAD. 20 01 35 vyradené elektrické a elektronické zariadenia N; 20 01 36 vyradené elektrické a elektr. zariadenia O. Zber elektronického šrotu bude spojený so zberom vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín – nebezpečného odpadu. Interval vývozu je stanovený 2x ročne. Na separovanie nebezpečného odpadu zmluvná firma dodá samospráve pre každú domácnosť 1 plastové vreće čiernej farby. Samospráva tieto vrecia odovzdá jednotlivým domácnostiam. Dátum odberu odpadov, bude po dohode stanovený na presne určený deň, pričom obec zabezpečí informovanosť a prípravenosť občanov. Firma zabezpečí zber od domu k domu, pričom bude navštívená každá domácnosť, ktorá požaduje vývoz. Cena nebezpečného odpadu je stanovená podľa individuálnej dohody s obcou.

OPOTREBOVANÉ PNEUMATIKY 16 01 03 opotrebované pneumatiky O. Interval zberu a odvozu pneumatík bude realizovaný podľa individuálnych potrieb. Pneumatiky budú zhromaždené na jednom zbernom mieste, a to podľa oznámenia v miestnom rozhlase.

Úvod do výchovy vzdelávania nielen v športe

Prvé dni v škole po prázdninách sú vždy radostné a majú i slávnostný nádych. Žiaci si sice trochu s clivotou povzdychnú za skončenými prázdninami, ale čoskoro na to zabudnú. Nové očakávania a nové prekvapenia i elán rýchlo vytlačia prázdninové spomienky. Vstupom do budovy školy a opakovaním v nasledujúcich dňoch dieťa postupne nadobúda pocit, že je tu čosi nové. Je tu nový školský rok, sú tu noví ľudia, je tu všetko čisté a vynovené, treba už len zanietenie, nové sily a postupne plniť nové a nové úlohy. Nové je to, čo tu ešte nebolo. Dieťa rastie telesne i duševne a taktiež sa stále stáva novým.

Podobne príroda sa na jar obnovuje, zemeľu sa znova a znova vydáva na svoju cestu a celý vesmír sa obnovuje: nie v nezmyselnom kolotoči, ale speje vždy vyššie k cieľu vopred mu určenému. Preto aj človek, fyzicky nepatrná zložka vesmíru, rozumom a duchom však povolaný preniknúť celý vesmír, musí rásť zo dňa na deň, a to cielavedome. Aj výchova a vzdelanie majú svoj cieľ. Nie je to náhodilé nahromadenie charakterových vlastností a vedomostí. Aj ten, kto vychováva a vyučuje, musí vedieť čo chce, musí mať pred sebou cieľ. Cieľ je daný celkovým poslaním človeka, t. j. aby bol užitočným členom ľudskej spoločnosti – aby bol svetu na ošoh, rodičom na radosť...

Taktiež charakter a vedomosti idú spolu a neslobodno jedno od druhého oddeľovať. Vzdelaný a necharakterný, alebo charakterný a podľa svojich schopností vzdelaný, to by nebol celý človek. Dokonca jedno je na druhom do určitej miery závislé. Charakterný človek nemôže nemať záujem poznať svet, jeho pôvod, či iné vedomosti a za sa všestranné vzdelanie u človeka ovplyvňuje jeho charakter.

Výchova a vzdelanie – to je postupný rast ľudskej osobnosti. Preto učiteľia aj deti musia mať veľa trpezlivosti. Stáva sa, že niektorí rodičia chcú mať zo svojich detí všetko, a preto na ne nakladú veľa úloh. Tie to nezvládnu, sú z toho nervózne a nič nechytia za správny koniec. Rodičia aj učiteľia musia odhadnúť možnosti a záujem detí a nevnučovať im svoje zidealizované priania, treba ich vedieť rozumne a s citom usmerňovať. Vždy treba všetko robiť postupne a malými krokmi. Tu platí také základné pravidlo že, nemôže niekto robiť veľké kroky, kto sa nenaučil robiť malé. Treba vidieť aj zmysel života vo svojich malých každodenných záležitostiach a dlhé kilo-

metre sa dajú zvládnuť len mnohými krokmi.

Určite nejestvuje taký dospelý človek, ktorému by začiatok školských čias neostal natrvalo v pamäti. Je to dôsledok veľmi intenzívneho prežívania týchto zážitkov. Naozaj vstup do školy je pre dieťa veľmi dôležitým momentom v jeho živote. Aj v súčasnosti sú zavedené pekne zvyky, ktoré aj vonkajšími formami utvárajú z prvých dní

v škole viačtočný zážitok.

Až potom nasledujú skutočne prvé dni týždne, ktoré zanechávajú tie pravé dlhotrvajúce zážitky. Takým hlavným znakom školského nováčika je vysoká pohyblivosť s veľkým pohybovým bohatstvom a snahou po pohybe. Takmer každý učiteľ v prvej triede sa musí dlho namáhať, aby trochu pribrazil ich pohyblivosť, preto sa vyskytujú aj ťažkosti. Dobrý učiteľ dáva svojim zvercom častejšie príležitosť vybúriť sa nielen počas prestávok, ale najmä na hodinách telesnej výchovy, preto v prvých mesiacoch školskej dochádzky prevládajú hravé formy. Nácviku jednotlivých prvkov, alebo cvikov venujeme minimálny časový úsek. Až v ďalších mesiacoch, čas nácviku cvikov alebo spájania jednotlivých prvkov predlžujeme a zároveň vyžadujeme aj určitú presnosť. Tu platí pravidlo, že pomalšie ďalej zájdeš. Takýmto spôsobom prispejeme k tomu, aby začiatok školských čias oštal natrvalo v každej ľudskej pamäti až do konca. Samozrejme k tomu prispeje aj estetika prostredia a na telesnej výchove pekne pripravená aj telocvičňa. Vyznačené značky uľahčujú rozcvičku a napomáhajú orientácii učiteľom, ako aj žiakom v úspore času, ktorý sa dá v závere využiť na hru a súťaž, alebo na kontrolné merania a kondičné vložky.

V našej škole sa každoročne ob-

novuje náter telocvične, aby bola zaistená bezpečnosť a aj vzhľad čo najviac. Podarilo sa nám to presadiť v obecnom zastupiteľstve, takže príspevok obce na údržbu a športovú činnosť (najmä lopty) je aj v budúcnosti samozrejmosťou. Pretože deti sú základnou a najdôležitejšou silou budúcnosti

nielen našej obce, ale v celom svete, je našou povinnosťou starať sa o zdravý a všestranný rozvoj celej mladej generácie. Taktiež prispejeme a pomôžeme im vypestovať správne návyky na pravidelný pohyb i športovníte ich po-

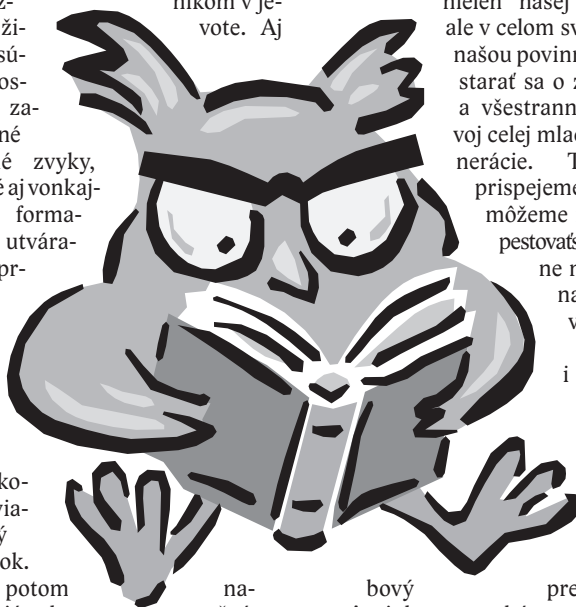
hy-

bový prejav. A si druhým najdôležitejším obdobím v škole je prechod na vyučovanie so špecializovaným vyučovaním jednotlivých predmetov. Dieťa si musí zvykať na rôzne typy učiteľov. Väčšinou je to v piatom ročníku, alebo už aj jednotlivito v skorších ročníkoch podľa možnosti jednotlivých škôl. Po skúsenostiach s vyučovaním telesnej výchovy od tretieho ročníka odporúčam toto zaviesť na všetkých školách, ale len v tom prípade, ak sú na to možnosti pedagogické, ale aj vytvorené dobré podmienky na takéto vyučovanie. Samozrejme, týka sa to aj iných predmetov. Toto vývinové obdobie sa právom často nazýva ozajstným detstvom a myslím, že je to tak. Asi v týchto rokoch dosahuje dieťa uvedený stupeň svojho vývinu. Je často nepozorné, nesústredené, labilné a najmä hravé. Často mu ešte chýbajú telesné, duševné i rozumové predpoklady pre porozumenie nových činností a ich zvládnutie po pohybovej stránke. Preto najmä úvodné hodiny nielen telesnej výchovy musí učiteľ pripraviť veľmi zodpovedne a postupovať citlivo a motivujúco. Dieťa má rado zmeny a stále niečo nové, preto jednotvárnosť ho ubíja a potom stráca záujem. Aby dieťa získalo dobrý pocit a kladný vzťah k predmetu, musí ho daný predmet zaujať. V tomto období sa začínajú upevňovať záujmy; hovorí-

me tomu, že sa dieťa začína na niečo špecializovať, začína sa o niečo viac zaujímať. Ak ide o výrazný talent, môže sa táto špecializovanosť zachovať po celý život. Ale vo svojich prejavoch sú to skutočne ozajstné deti. V úvodných a záverečných častiach hodín treba často pripomínať – a najmä v prvých týždňoch, prečo sa nesmú niektoré veci robiť, pripomínať pozornosť, sústredenosť, presnosť, ohľaduplnosť, zodpovednosť pri dopomoci, aby nedošlo k zraneniu. Veľký účinok majú výchovné päťminútovky v záverečnej časti hodín v priateľskej atmosfére formou príkladov z minulosti alebo práve skončenej hodiny. Keby som zovšeobecnil a porovnal vcelku ročníky, celkom inak, ako piatáci, sa prejavujú žiaci v šiestich ročníkoch (u chlapcov prevažne ešte o rok neskôr). Pôsobia dojmom rozumných a celkom zreých detí. Aj v psychológii sa tomuto obdobiu hovorí, že je to perióda zreleho detstva, ktoré prebieha bez väčších problémov a nevyskytujú sa podstatné výchovné ťažkosti. Osobne, ak by som porovnával namáhavosť práce v týchto ročníkoch, tak neporovnateľne lepšie a ľahšie sa mi učí v 6. ročníku. Školské povinnosti si plnia ochotne a snažia sa už o zodpovednosť a sú pozorní. Skupiny, ktoré majú špecializované tréningy, sú veľmi zodpovedné vo svojich povinnostiach a plnia si úlohy snaživo a presne. Pri tomto porovnávaní však musíme vidieť aj individuálne rozdiely vo vývoji. Ak sa deti správne vedú aj výchovne, tak všetky jednotlivé vývojové rozdiely sú zosúladiateľné a kolektív drží pevne ako žula v prírode.

Úlohou telesnej výchovy v tomto veku je podporovať harmonický rast a vývoj organizmu, upevňovať odolnosť, otužilosť, viesť k správne držaniu tela a pestovať hygienické návyky, rozvíjať pohybové schopnosti – rýchlosť a obratnosť; prirodzenými cvičeniami a hrami dávať deťom množstvo pohybových skúseností a radosťných zážitkov. Týmto u nich vytvárať trvalý dobrý vzťah k telesnej výchove.

U väčšiny dievčat v 6. ročníku a u chlapcov v 7. ročníku pokračuje spevňovanie organizmu s vývojom jeho funkcií a začína obdobie pohlavného dozrievania. Toto obdobie je charakteristické veľkými zmenami v činnosti žliaz s vnútorným vylučovaním a pohlavné dozrievanie zvyšuje dráždivosť celej nervovej sústavy a má vplyv i na mozgovú činnosť. Prejavuje sa to

navonok predvádzaním sa pred spolužiakmi, nadmerným upravením svojho zovňajšku a často napríklad aj počas behu, alebo neskôr aj nekoordinovanosťou pohybov, či už nadbytočným pohybom, alebo zhoršením už naučených pohybových návykov. Toto spôsobuje rast tela s intenzívnym vývojom svalstva a jeho sily. Nervová sústava nedokáže dostatočne aktivizovať zväčšené svalové tkanivo preto tento rozpor vedie často k únave. Vekom rastie prevažne svaly svalov u chlapcov pred dievčatami. V tomto období má veľký význam pravidelné a primerané zaťažovanie počas telesnej výchovy i mimo nej a nedá sa ničím nahradiť. V období dospievania rastáva za rastom najväčší rast srdca a mení sa i jeho stavba, ale zaostáva za rastom tela a vývojom svalstva. Pri nadmernom preťažení by mohlo dôjsť závažným poruchám – a to isté platí aj o ostatných ústrojoch rastúceho tela. Koncom puberty nastáva opäť súlad v koordinácii pohybov, ale najviac u tých, ktorí pravidelne pestujú telesnú kultúru aj mimo povinných hodín telesnej výchovy.

Telesná výchova plní preventívnu funkciu pri jednostrannom školskom zaťažovaní sedavou činnosťou. Tak ako v každom období vývoja zaisťuje harmonický rast, všestranný rozvoj a odolnosť organizmu, správne držanie tela a upevňuje návyky osobnej i spoločenskej hygieny. Telesná výchova prispieva k utváraniu osobnosti mladého človeka, vychováva k správnejmu vzťahu k spolužiakom v kolektíve, k povinnosti, k práci, upevňuje vôľu, rozvíja cit a ohľaduplnosť i správny pohľad na veci okolo seba.

Veľký účinok majú pravidelné hodnotenia žiakov v záverečnej časti hodiny a najmä pôsobenie na citovú stránku osobnosti žiaka. S týmito ľuďmi treba hovoriť aj o živote a smrti, o zdraví a chorobe, o náboženstvách a nenávisti, o Bohu, o vesmíre, o priateľstve, o snahe a nádeji, o spolužiakoch, o rodičoch a rodine a taktiež pripomínať rovnosť medzi ľuďmi. Je to určite najvhodnejšie obdobie na vyzdvihnutie rodičov a ich nahraditeľnosti vo výchove. Taktiež pripomínať silu pevnej vôle, ktorá dokáže prebehnúť aj človeka s podstatne lepšou pamäťou. Často podám ruku, alebo ťapnem po ramene i viacerým žiakom za dobrý prejav, výkon, alebo i za maličkosť na znak uznania, alebo aby vedel, že som si to všimol.

Treba používať aj vety uznania alebo nespokojnosti.

Uskutočňovanie úloh telesnej výchovy je dlhodobý a veľmi zlo-

žitý a náročný proces. Najdôležitejším činiteľom pri naplňaní stanovených úloh je pedagóg. Rozhodujúca je jeho morálna a odborná úroveň spojená s láskou k svojmu povolaniu s vôľou po dosahovaní čo najlepších výsledkov a snahou poznať čo najlepšie svojich zverencov, porozumieť im, vychovávať ich k disciplíne, poriadku, úcte k druhým ľuďom a robiť im radosť z dobre splnených – naučených úloh, ktoré sami docenia pri úspešnej reprezentácii školy alebo zvládnutí zložitého cviku, či neskôr vo svojom živote. Neodolateľnou zložkou pedagogických schopností je najmä organizačná schopnosť – ako šikovne vie pedagóg riešiť vzniknuté situácie a ako vie navodzovať a využívať všetky situácie k výchovnému a vzdelávaciemu výcvikovému pôsobeniu. Veľkú úlohu zohráva aj štýl práce učiteľa a jeho vzťah k deťom. Musí vedieť, kedy treba prikázať žiakom, i kedy treba spolupracovať a rozdeliť si rozhodovanie so žiakmi pri výbere riešenia stanovenej úlohy.

Druhým činiteľom pri naplňaní úloh telesnej výchovy je žiak, alebo kolektív žiakov, ktorý ovplyvňuje svojimi kvalitami veľmi podstatne priebeh a výsledky pedagogického procesu. Základnou podmienkou pre akýkoľvek úspech v pedagogickej práci je snaha a ochota cvičencov aktívne spolupracovať. Ale u kvalitného pedagóga – organizátora je táto podmienka splniteľná žiakmi v priebehu pár hodín – a potom cvičenci sa nemôžu dočkať ďalšej hodiny, aby sa dozvedeli zas niečo zaujímavé a nové. Vyučovanie je taktiež závislé na rozumovej vyspelosti, danej jednak vekom a tiež stupňom uvedomelosti.

Ďalej je priebeh telovýchovného procesu ovplyvňovaný aj stupňom telesnej zdatnosti a tréningovosti, počtom žiakov a ich záľubou. Nemalý vplyv má aj prostredie, v ktorom sa telesná výchova uskutočňuje, jeho materiálne vybavenie a používané prostriedky, formy a metódy.

Telovýchovný proces je teda možné definovať ako dlhodobý pedagogický proces, v ktorom telovýchovný pedagóg ako jeho hlavný činiteľ zámerne pôsobí na všetkých cvičencov a využívajúc ich spoluprácu ich vedie k osvojovaniu najpotrebnejších vedomostí, zručností a pohybových návykov. Prostredníctvom telesných cvičení na funkčný rozvoj a pripravenosť organizmu kladne pôsobí na rozvoj mravných a vôľových vlastností, i na výchovu citu, sebavedomia a správneho názoru.

Mgr. Jozef Kurek

Súťaž o najzdravšiu školu

1957 – 1958 Z histórie školstva. Národná škola Oravská Polhora II. Skončili sme súťaž o najzdravšiu školu, no v práci neustaneme!

V druhej polovici mája v roku 1957 – 1958 sa zišla ODK v Námestove na svojom riadnom zasadnutí, aby tak, ako cez mesiac predošlý, vyhodnotila priebeh súťaže o najzdravšiu školu v námestovskom okrese. Rozdiel bol len v tom, že teraz sa mala vyhodnotiť najlepšia škola v okrese z celkového priebehu súťaže.

Komisia, prihládajúc na celkovú zdravotnícku činnosť vyhodnotila ako najlepšiu Národnú školu Oravská Polhora II., ktorá sa tak stala víťazom v šk. roku 1957 až 1958 víťazná škola bola odmenená OV-ČSČK. Budova stará, drevená, no hneď nám do očí milo padli kvetiny vysadené v kvetináčoch na celom priebehu školy. Pri budo-

ve školský dvor pekne upravený, útulný, čistý, ani najmenšej stopy po nečistote. Naša radosť nebola pokazená ani v triedach, pretože príkladný poriadok a pekne upravení žiaci nepokazili naše dobré dojmy. Vidno, že im vec zdravia a čistoty školy leží na srdci.

O tom, že súťaž o najzdravšiu školu je veľkým prínosom pre našu školu, najlepšie svedčí skutočnosť, že ňou boli podnietené všetky školy v našom okrese k zavádzaniu a dodržiavaniu správnych hygienických a zdravotníckych návykov. Bude potrebné, aby sme aj nový školský rok začali v zdravom zápole o to, ktorá škola si vytvorí najzdravšie a najprijemnejšie prostredie.

Štátna školská inšpekcia v MŠ

V dňoch 19. – 20. 10. 2004 vykonala školská inšpektorka Mgr. Daniela Filková komplexnú inšpekciu v I. MŠ Oravská Polhora. Predmetom inšpekcie bolo zistiť stav a úroveň kvality výchovy a vzdelávania, podmienok a riadenia v MŠ.

Závery zo správy o výsledkoch inšpekčnej činnosti: „Celková úroveň MŠ je dobrá. Kvalita priebehu a výsledky výchovno-vzdelávacieho procesu sú veľmi dobré. Profesionálny je prístup celého pedagogického kolektívu v práci. Tradičné formy sa primerane obohacujú aplikáciou inováčných prvkov. Heterogénne zoskupenie tried umožňuje využitie individuálneho prístupu a podporuje spolupatričnosť. Podmienky výchovy a vzdelávania sú dobré. Priemernosť priestorových podmienok je podmienená netytizovanou budovou. Riadenie celkom dosahuje dobrú úroveň.

Výsledky v stave a úrovni kvality výchovno-vzdelávacieho proce-

su, podmienok a riadenia v materskej škole v porovnaní s výsledkami v rámci Slovenska sú vyššie o 0,32 %. V porovnaní v rámci školského inšpekčného centra Žilina sú vyššie o 0,44 %. Školská inšpekcia kladne hodnotí:

- pružnosť zástupkyne pre MŠ pri vzájomnej komunikácii, poriadanie Okresnej športovej olympiády pre deti MŠ kompetencií v smere zabezpečenia plynulého chodu prevádzky MŠ,

- úroveň tvorivosti v práci s Programom výchovy a vzdelávania detí MŠ.

Za dobrý priebeh krajskej inšpekcie a jej závery vďačíme aj rodičom, ktorých deti pravidelne navštevujú MŠ. Dochádzka je veľmi dobrá, a preto sa nám veľmi dobre darí plniť úlohy a ciele predškolskej výchovy naplánované v školskom roku 2004/2005.

Vlasta Miklušáková,
zástupkyňa v MŠ

Najúspešnejší športovci Základnej školy Oravská Polhora za rok 2004

Tomáš (vpravo) a Michal (vľavo) Gracíkovi

FOTO: V. BRIŠ

ŽIACI

1. Gracik, Tomáš – majster Žilinského kraja v skoku do výšky výkonom 174 cm;

- MO v štafete 4x60 m – 30,8 sek., 2. v okrese reprezentoval školu v basketbale;

2. Gracik, Michal

- osobný rekord 170 cm v skoku do výšky, na 4. mieste v kraji 168 cm,

- vo vrhu guľou 4. miesto – 11,83 m, 2. v okrese reprezentoval školu v basketbale;

3. Klenčák, Vladimír

- 6. miesto v kraji vo vrhu guľou – 11,36 m, najlepší basketbalista ZŠ.

ŽIAČKY

1. Tarčáková, Anna

- na 3. - 4. mieste v kraji v skoku do výšky 147 cm,

- 2. miesto v behu na 300 m - 49,4 sek. na MO v basketbale;

Obec Oravská Polhora vyhlasuje výberové konanie na šéfredaktora Polhorských novín.

Podmienky:

- minimálne stredoškolské vzdelanie
- výborné jazykové znalosti zo slovenského jazyka
- komunikatívnosť
- ovládanie PC

Prihlášky je potrebné podať aj so životopisom najneskôr do 15. januára 2005 na podateľňu Obecného úradu v Oravskej Polhore.

9.5 33 2:58 44 360 34 6.1 23 (134),

Gužiňáková Monika (22)
9.2 39 3:22 24 359 33 5.15 15 (111).

MLADŠÍ ŽIACI

2. ZŠ ORAVSKÁ POLHORA

Borovka Lukáš (10. - 13.)
9.3 29 2:51 37 387 22 5.8 15 (103),

Borovka Matúš (2.) 9.1 32 2:44 43 401 25 6.74 22 (122),

Iglarčík Dominik (14) 9.5 27 2:44 43 34 16 5.75 15 (101),

Chromčák Lukáš (26) 9.5 27 2:53 35 336 15 5.8 15 92,

Tarčák Lukáš (21. - 24.) 10 21 2:58 30 358 18 43.73 25 (94),

8.9 47 3:05 38 367 35 66.62 28 (148),

Štefaňáková Martina (11. - 12.) 9.4 35 2:58 44 372 37 67.03 32 (148).

STARŠÍ ŽIACI

4. ZŠ ORAVSKÁ POLHORA

Vargončík Milan (10.) 8.4 45 2:55 33 140 36 10.42 48 (162),

Miklušák František (6.) 8.3 47 2:54 34 155 52 9.57 41 (174),

Talaga Lukáš (11.) 8.6 41 2:44 43 145 41 8.75 36 (161),

Tarčák Tomáš (8.) 8.8 37 2:40 46 150 46 8.58 35 (164),

Žitňák Lukáš (1. - 2.) 8.5 43 2:31 55 145 41 10.68 50 (189),

Orčík Pavol (9.) 8.8 37 2:34 52 145 41 8.32 33 (163)

2. Graciková, Janka

- MO v behu na 800 m – 2,47 min. a 6. miesto v kraji,

- 2. miesto vo volejbale v okrese;

4. Hrubjaková, Tatiana

- 1. miesto v okrese 60 m – 8,34 sek. a 3. miesto v kraji 8,4 sek,

- 1. miesto v okrese skoku do diaľky 434 cm.

MO – MAJSTER OKRESU

Výsledky majstrovstiev okresu v atletickom štvorboji, 30. 9. 2004 v športovom areáli ZŠ Rabča.

MLADŠIE ŽIAČKY

1. ZŠ ORAVSKÁ POLHORA

Šimurdiaková Martina (3.) 8.8 50 3:00 42 374 38 6.25 25 (155),

Nevedelová Janka (16. - 17.) 9.3 37 3:19 26 352 31 6.23 (117),

Tarčáková Michaela (6.)

Parigal Martin (41. - 44.)

9.8 23 3:11 19 359 18 6.05 17 (77).

STARŠIE ŽIAČKY

3. ZŠ ORAVSKÁ POLHORA

Graciková Janka (2) 9.1 42 2:59 43 130 47 67.7 38 (170),

Zoššáková Janka (13. - 15.) 10.3 20 2:59 43 130 47 67.14 33 143,

Jagelková Zdenka (6) 9.1 42 3:05 38 381 40 67.8 39 (159),

Hrubjaková Táňa (1) 8.7 53 3:05 38 405 48 68.02 41 (180),

Jaššáková Alžbeta (11. - 12.)

12.1 U Z Á V I E R K A VÝTVARNEJ SÚŤAŽE „Bývam v Beskydách“ DORUČIŤ na Obecný úrad v Rabči – p. Jánovi Adamčíkovi

Lyžiarske preteky Národnej školy

HISTÓRIA Málokto by sa tak žiaci Národnej školy z Oravskej Polhory tešili na lyžiarske preteky, ako tohto roku. Len čo im počasie dovoľilo, už usilovne trénovali na najbližších vrškoch. Prišiel medzi nich aj súdruh Huba, náčelník pohraničného oddelenia SNB v Or. Polhore. Skúsený lyžiar a starý pretekár odovzdával svoje vedomosti mladým lyžiarom, ktorí sa snažili čo najlepšie previesť všetky prvky, ktoré im ukazoval.

Prišiel očakávaný deň. Pretekov sa zúčastnilo 38 chlapcov, 20 dievčat a 6 prváčikov. Chlapci tvrdo bojovali na svahoch Turňanského grúňa. Veľmi pekný výkon podal Viliam Hrkel, ktorý nakoniec zaslúžene zvíťazil. Druhý bol Kuriak, tretí Rusnák.

U dievčat si veľmi dobre viedla J. Hrubjaková a Bandíková, no zle upevnené lyže ich priviedli o víťazstvo. Prvá skončila Poláčková, druhá Kuráková, tretia Štefaniaková, ktorá pádom 2 m pred cieľom sa pripravila o prvé miesto.

Po namáhavom výkone čakalo pretekárov občerstvenie a odovzdanie odmen. Odmeny venoval patronárny závod Liptovsko-oravskej pily v Or. Polhore.

Len do toho mladí lyžiarci veľa chuti, vytrvalosti a dobrého snehu! Aby ste dokázali, že aj v Or. Polhore rastú nádejní športovci – lyžiarci.